

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ה'

תורה – במדבר פרק ח'

(כב) וְאַחֲרֵי כֵן בָּאוּ הַלְוִיִּם לְעִבְדָּךְ אֶת עֲבֹדְתְּם בְּאֶהָל מוֹעֵד לִפְנֵי אֶהְרֹן וּלְפָנֶי בְּנֵי כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה עַל הַלְוִיִּם כִּי עָשׂוּ לָהֶם: (כב) וְאַחֲרֵי כֵן בָּאוּ הַלְוִיִּם לְעִבְדָּךְ אֶת עֲבֹדְתְּם בְּאֶהָל מוֹעֵד לִפְנֵי אֶהְרֹן וּלְפָנֶי בְּנֵי כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה עַל הַלְוִיִּם כִּי עָשׂוּ לָהֶם: (כב) וּבָתֵּר כֵּן עָלוּ לְזֹאֵי לְמַפְלַח יַת פּוֹלְחַנְהוֹן בְּמִשְׁכַּן זְמַנָּא קָדָם אֶהְרֹן וְקָדָם בְּנֹהֵי כְּמָא דִּי פְקִיד יִי יַת מִשְׁחָה עַל לְזֹאֵי כֵן עֲבָדוּ לְהוֹן:

(כג) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר: (כג) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר: (כג) וּמְלִיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימְרָה:

(כד) זֹאת אֲשֶׁר לְלוֹיִם מִבְּנֵי חַמֶּשֶׁת וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה יָבֹא לְצַבָּא צְבָא בְּעִבְדַת אֶהָל מוֹעֵד: (כד) זֹאת אֲשֶׁר לְלוֹיִם מִבְּנֵי חַמֶּשֶׁת וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה יָבֹא לְצַבָּא צְבָא בְּעִבְדַת אֶהָל מוֹעֵד: (כד) דָּא דִּי לְזֹאֵי מִבְּנֵי חַמֶּשֶׁת וְעֶשְׂרִים שָׁנִין וְלַעֲלָא יִיְתִי לְחִלָּא חִילָּא בְּפוֹלְחָן מִשְׁכַּן זְמַנָּא:

(כה) וּמִבְּנֵי חַמֶּשֶׁת שָׁנָה יָשׁוּב מִצְבָּא הָעִבְדָּה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד: (כה) וּמִבְּנֵי חַמֶּשֶׁת שָׁנָה יָשׁוּב מִצְבָּא הָעִבְדָּה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד: (כה) וּמִבְּנֵי חַמֶּשֶׁת שָׁנִין יָתוּב מִחִיל פּוֹלְחָנָא וְלֹא יִפְלַח עוֹד:

(כו) וְשֵׁרֵת אֶת אָחִיו בְּאֶהָל מוֹעֵד לְשֹׁמֵר מִשְׁמֶרֶת וְעִבְדָּה לֹא יַעֲבֹד כִּכָּה תַעֲשֶׂה לְלוֹיִם בְּמִשְׁמֶרֶתָם: (כו) וְשֵׁרֵת אֶת אָחִיו בְּאֶהָל מוֹעֵד לְשֹׁמֵר מִשְׁמֶרֶת וְעִבְדָּה לֹא יַעֲבֹד כִּכָּה תַעֲשֶׂה לְלוֹיִם בְּמִשְׁמֶרֶתָם: (כו) וַיִּשְׁמַשׂ עִם אָחוּהִי בְּמִשְׁכַּן זְמַנָּא לְמִשְׁרָא מִשְׁרָא וּפּוֹלְחָנָא לֹא יִפְלַח בְּדִין תַּעֲבֹד לְזֹאֵי בְּמִשְׁרָתָהוֹן:

רש"י

ובן ל' עובד מכאן לתלמיד שלא ראה סי' יפה
 במשנתו בחמש שנים ששוב אינו רואה:
 (כה) ולא יעבד עוד – עבודת משא זכתה
 אצל חוזר הוא לנעילת שערים ולקשר ולטעון
 עגלות וזהו ושרת את אחיו עם אחוהי
 כהרגומו:
 (כו) לשמר משמרת. לחנות סביב לאהל
 ולהקים ולהוריד בשעת המסעות:

(כז) כאשר ראה ה' וגו' כן עשו – להגיד שזה
 העושה והנעשה זה ששאל מהן לא עכב:
 (כד) זאת אשר ללוים – שנים פוסלים זהם
 ואין המומים פוסלים זהם: מכן חמש
 ועשרים – ובמקום אחר אומר (במדבר 7)
 מכן שלשים שנה הא כיכל (חולין כז) מכן כ"ה
 זא ללמוד הלכות עבודה ולומד חמש שנים

נביא – זכריה פרק ד' ח'–יב'

(ח) וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: (ח) וְהוּוּ פִתְגָם נְבוּאָה מִן קָדָם יִי עֲמִי לְמִימְרָה:
 (ט) יְדֵי זְרָבְבֶל יִסְדּוּ הַבַּיִת הַזֶּה וַיְדִיּוּ תְּבַעֲעֵנָה וַיְדַעַת פִּי יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלַחְנֵי
 אֲלֵכֶם: (ט) יְדֵי זְרָבְבֶל שְׂרִיאַה לְמִבְּנֵי בֵּיתָא הַדִּין וַיְדוּהִי יִשְׁכַּלְלוּנִיָּה וַתִּידַעוּן אֲרִי יִי
 עֲבָאוֹת שְׁלַחְנֵי לְאַתְנַבְאָה לְכוּן:

(י) פִּי מִי בֹז לַיּוֹם קִטְנוֹת וְשִׁמְחוּ וְרָאוּ אֶת הָאָבִן הַבְּדִיל בְּיַד זְרָבְבֶל שְׁבַעַה
 אֲלֵה עֵינֵי יְהוָה הִמָּה מְשׁוֹטְטִים בְּכָל הָאָרֶץ: (י) אֲרִי מִן הוּא דְכִי דְבַסְר יוֹמָא דִּין

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ה'

על בנינא דהוא זעיר הלא יתוב ויחדרי כד יחזוי ית אבן משקולתא בידא דיזרבבל שבעא נדבכין כאלין קדם יי גלן עובדי בני אנשא בכל ארעא:
 (יא) וְאָעַן וְאָמַר אֱלֹהֵי מֶה שְׁנֵי הַזֵּיתִים הָאֵלֶּה עַל יְמִין הַמְּנוּרָה וְעַל שְׂמֹאלָהּ:
 (יב) וְאֵתִיבִית וְאִמְרִית לִיָּהּ מֵא תְרִין זֵיתָא הָאֵלִין עַל יְמִין מְנַרְתָּא וְעַל סְמֹלָא:
 (יג) וְאָעַן שְׁנֵית וְאָמַר אֱלֹהֵי מֶה שְׁתֵּי שְׂבָלֵי הַזֵּיתִים אֲשֶׁר בְּיַד שְׁנֵי עֲנַתְרוֹת הַזֵּהָב הַמְּרִיקִים מֵעֲלֵיהֶם הַזֵּהָב: (יד) וְאֵתִיבִית תְּנִינֹת וְאִמְרִית לִיָּהּ מֵא תְרִין שׁוֹבְלֵי זֵיתָא דְבִיד תְרִין אֶסְקְרִיטוֹן דְדָהָב דְמִרְיקִין מְנַהוֹן מִשְׁחָא לְבוֹעִינֵי דַהֲבָא:

רס"י

(ט) ידי זרובבל יסדו הבית הזה – מתחילה ועד סוף צימני כורס הראשון. וידיו תצלענה – אוחו עתה, תצלענה לשון גמר הוא כמו (ישעיה סו) כי יצלע ה' כל מעשהו:
 (י) כי מי בז ליום – שיוסד הבית אשר הוקטן בעיניהם כמו שנאמר (זעזרח ג) ורבים מהכהנים אשר ראו הבית הראשון ביסדו זה הבית בעיניהם זוכים בקול גדול ונבואת (חגי ז) הלא כמוהו כאין בעיניהם ישמחו עתה כשיראו את האבן הבדיל התלויה בחוט המשקולת אשר ביד אדריכל ראש הבונים שמכוון זה ראש הפינה וזו תהיה ביד זרובבל.

שבעה אלה – על אחד שבעה ביסוד הראשון שצימני כורס וכן ת"י שבעה נדבכין כאילין. עיני ה' המה משוטטים – ולו נראה לעשות כן והוא ראה את זרובבל זה הגון לדבר:
 (יח) מה שני הזיתים – מה רמז הם ומה רמז שני שבלי זיתים טרוק"א בלע"ז קבוצות זיתים צענף כעין שבולת:
 (יג) אשר ביד שני נכתרות – כלומר אלל שני הנכתרות כמו ראו חלקת יואב ע"י (שמואל ב יד). המריקים מעליהם – את השמן הזה הכלול וטוב להארי כזהב כמו (איוב לז) מפפון זהב יאתה:

כתובים – תהילים פרק קז' א'-ה'

(א) הָדָו לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לַעֲוֹלָם חָסְדֹו: (ב) שִׁבְחוּ קֹדֶם יְיָ אֲרוֹם טַב אֲרוֹם לַעֲלָם טוֹבִיָּה:
 (ג) יִאֲמְרוּ גְאוּלַּי יְהוָה אֲשֶׁר גָּאֲלָם מִיַּד צָר: (ד) יִימְרוּן פְּרִיקִיא דִּי דִי פְרִקִינֹן מִן יַד מַעִיקָא:
 (ה) וּמֵאֲרָצוֹת קִבְּצָם מִמִּזְרַח וּמִמְעֶרֶב מוֹצֵפוֹן וּמְיָם: (ו) וּמֵאֲרַעְתָּא כְּנַשִּׁינֹן מִמְדַּנְחָא וּמִמְעֶרְבָא מִצְפּוֹנָא וּמִן יִמָּא דְרוּמָא:
 (ז) תָּעִו בְּמִדְבָּר בִּישִׁימוֹן דְּרָךְ עִיר מוֹשֵׁב לֹא מוֹצֵאוֹ: (ח) עַל עֵמָא דְבֵית יִשְׂרָאֵל אֲתַנְבִּי וְאִמְרַ עֵמָא בֵּית יִשְׂרָאֵל טַעוּ בְּמִדְבָּרָא בְּעַדֵּי אֲרַחָא קִרְתָּא דְּמִיתְבָּא לֹא אֲשַׁכְּחוּ:
 (ט) רְעִיבִים גַּם צְמָאִים נִפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטְפוּ: (י) כַּפְּנִים לְחוּר צַחִין נִפְשַׁתְהוֹן תִּשְׁתַּלְּהִיא:

רס"י

(א) הודו לה': (ב) יאמרו גאול' ה' – כשיפדם מיד לר:
 (ג) תעו במדבר וגו' – והולכי מדברות אף הם כריכין להודות שהרי פעמים שהם תועים ורעבים ולמאוס:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ה'

משנה – חולין פרק ט'

(א) העור, והרטב, והקפה, והאלל, והעצמות, והגידין, והקרניים, והטלפים, מצטרפין לטמא טמאת אכלין, אבל לא טמאת נבלות. פיוצא בו, השוחט בהמה טמאה לנכרי ומפרסת, מטמאה טמאת אכלין. אבל לא טמאת נבלות, עד שתמות או עד שיתזז את ראשה. רבה לטמא טמאת אכלין ממה שרבה לטמא טמאת נבלות. רבי יהודה אומר, האלל המכנס, אם יש בו כזית במקום אחד, חיב עליו:

זו רפואה אתם אומרים לרפאות. אי נמי, קרי תנא אלל לבשר שפלטו סכין, כשפשיטין את הבהמה פעמים שהסכין פולט מן הבשר אלל העור, ולא חשיב אוכל, אבל מצטרף עם האוכל: והקרניים והטלפים – כל שחותכן ויוצא מהם דם אלל עיקרן מלמטה שהן רכים. ומיהו בחנפי נפשייה לאו אוכלין ניהו: מצטרפין – משום שומר: לטמא טומאת אוכלין – להשלים שיעור כבינה. שאין אוכלין טמאים מטמאים בפחות מבינה: אבל לא טומאת נבלות – אם מבינה הן, אין מטמאין ואין מצטרפין לכזית להשלים שיעור נבילה לטמא אדם ובגדים שעליו, דכתיב (ויקרא יא) הנוגע בנבלתה, ולא בעור שאין עליו כזית בשר והעור משלים לכזית, שהנוגע בו אינו טמא, לפי שאין שומר מצטרף לטומאת נבילות. וכן קיפה ורוטב לאו מין נבילה ניהו. ואלל וגידים לאו בשר הן. אבל אוכלין בעלמא הוו בהדי בשר: פיוצא בו – [יש] שהוא מטמא טומאת אוכלים להיות מקבל טומאה מן השרץ ומטמא אוכלין אחרים, ואינו מטמא מאליו טומאת נבילות לטמא אחרים: השוחט בהמה טמאה לנכרי – ישראל ששחט בהמה טמאה לנכרי נכרי ועודה מפרכת, אע"ג דלא חזיא לנכרי דלא שריא שחיטה לבני נח עד שתמות, אפילו הכי הואיל וישראל שחט, שחיטה מעלייתא היא. והואיל דשחיטה שריא לבני ישראל בבהמה טהורה, משויא ליה מחשבתו אוכלא בשחיטה אף בטמאה לנכרי. אבל נכרי בשחיטה לא משויא ליה מחשבתו אוכלא, דלא שחחן שחיטה לבניה. וטמאה לישראל לא משויא ליה אוכלא, דבטלה מחשבתו: אבל

רע"ב – (א) העור והרוטב – משום דתנן בפרק בהמה המקשה (דף עז) גבי שליא, ואינה מטמאה טומאת אוכלים ולא טומאת נבילות, תנא העור והרוטב. והאי דלפסקיה, משום דתנא בפרק בהמה המקשה. מאלא זה בן השעה חי טעון שחיטה וחייב באותו ואת בנו, תנא אחר כך אותו ואת בנו. ואידי דאיירי ביה בשחיטה שאינה ראויה, תנא בתריה כיסוי הדם. ואידי דתנא בכיסוי הדם ונהג בחיה ובעוף, תנא גיד הנשה דנוהג בחיה ולא בעוף. ואידי דאיירי ביה בירך שנתבשל זה גיד הנשה [בבליעת האיסור], תנא כל הבשר. ובתריה דר לענינא קמיייתא דשליא, ואינה מטמאה טומאת אוכלים: העור והרוטב – העור של בהמה שחוטתה כגון פחות מבינה בשר ועורה מחובר בה, מצטרף, מפני שהוא שומר לבשר, והשומרים מצטרפים לטומאה קלה שהיא טומאת אוכלים, דכתיב זה (ויקרא יא) על כל זרע זרוע אשר יזרע, כדרך שבני אדם מוציאים לזריעה, חיטה בקליפתה ושעורה בקליפתה ועדשין בקליפתן, ואע"ג דבהוא קרא טהור הוא כתיב ביה, טעמא משום דלא הוכשר, דסמיך ליה וכי יותן מים על זרע, דהוכשר, טמא הוא: והרוטב – כשהיא קרושה דרך לאכלה עם הבשר, ומצטרפת להשלים שיעור כבינה. אבל אינה אוכל לקבל טומאה בפני עצמה: והקיפה – תבלין. והן עלמין לאו אוכלים חשיבי, אבל לאצטרופי מצטרפין: והאלל – גיד השדרה והגזאר, והוא רחב ולבן וקשה וקורין לו בלע"ז קפילו". ודוגמתו (באיוז יג) רופאי אליל כולכם, שמשפסק אין לו רפואה להתחבר עוד, כך אתם, דבר שאין

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ה'

לא טומאת נבילות על שתמות – דהא וכי ימות מן הבהמה כתיב (שם):
(ב) אלו שעורוניהן כבשרן, עור האדם, ועור חזיר של ישוב. רבי יוסי אומר, אף עור חזיר חבד. ועור חטופרת של גמל הרפה, ועור הראש של עגל הרך, ועור הפרסות, עור בית הבשת, ועור השליל, ועור שתחת האליה, ועור האנקה והפח והלטאה והחמט. רבי יהודה אומר, הלטאה בחלדה. וכלו שעבדן או שהלף בהן פדי עבודה, טהורין, חוץ מעור האדם. רבי יוחנן בן נורי אומר, שמונה שרצים יש להן עורות:

רע"ב – (ג) אלו שעורוניהן – מטמאין כבשרן; ועור חזיר של ישוב – מפני שהוא רך ואוכלין אותו: אף עור חזיר הבז – לסכר, האי נמי רכיד. ואין הלכה כר' יהודה: חטופרת של גמל הרכה – כל זמן שלא טען משאוי: עגל הרך – כל זמן שהוא יונק; ועור הפרסות – כשחוכין הרגלים והוא רך: בית הבשת – בית הרחם של נקבה; ועור שתחת האליה – עור הזנב מתחת מקום שאין שער, מפני שהוא רך: האנקה – רי"ו: והלטאה – לוויירד"א: חומט – לומג"ה: הלטאה כחולדה – עורה חלוק מצברה. ואין הלכה

(ג) המפשיט בבהמה ובחיה, בטהורה ובטמאה, בדקה ובגסה, לשטיח, פדי אחיזה. ולחמת, עד שיפשיט את החזה. המרגיל, כלו חבור לטמאה לטמא ולטמא. עור שעל הצואה, רבי יוחנן בן נורי אומר, אינור חבור. וחכמים אומרים, חבור, עד שיפשיט את כלו:

רע"ב – (ג) בטהורה ובטמאה – בין שהיא טהורה שחטה והמפשיט טמא, בין שהיא נבילה טמאה והמפשיט טהור, אם מפשיטו לעשות מן העור שטיח דהיינו מלע להציע על גבי המטה או על גבי שלחן, כגון שקורע וחותר העור כולו לארכו מראש הבהמה ועד זנבה, ומתחיל להפשיט העור, הוא חבור יד להוציא טומאה מן הנבילה אם נוגע אדם טהור בעור, ולהכניס טומאה לבשר אם טהורה היא: עד כדי אחיזה – שהן שני טפחים. וטפי מהכי לא הוא יד להכניס ולהוציא טומאה. ואם הבשר טהור ונגעה טומאה ביותר משני טפחים אלו, לא נטמא הבשר. ואם הבשר נבילה ונגע טהור ביותר משני טפחים הללו, לא נטמא הטהור:

ולחמת – אם לא חתך העור מתחלה לארכו, אלא מפשיטו כפול לרוך חמת, מתחיל מלואר והופכו כלפי זנבה: עד שיפשיט את החזה – הוא חבור. והנוגע בעור כנוגע בבשר בין לטמא בין לטהור, מפני שהחזה קשה להפשיט מכל האברים: המרגיל – שמתחיל מרגלי הבהמה להפשיט ומפשיטו כפול לרוך חמת: כולו חבור – מפני שהחזה לסוף הפשטו הוא, לפיכך כולו חבור עד החזה, והנוגע בעור המופשט כנוגע בבשר, בין לטמא בין לטהור: עור שעל הצואה – מעצמו נפשט, לפיכך אינו חבור לעשות המופשט הראשון חבור כדרך שהחזה עושה: וחכמים אומרים וכו' – והלכה כחכמים:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ה'

(ה) עור שִׁישׁ עָלָיו כְּזִית בָּשָׂר, הַנוֹגֵעַ בְּצִיב הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ, וּבִשְׂעָרָה שְׂפָנֶיגְדוֹ, טָמֵא. הָיָה עָלָיו כְּשֵׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים, מִטְּמֵא בְּמִשְׁא וְלֹא בְּמִנְעָה, דְּבָרֵי רַבִּי יִשְׁמַעֵאל. רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר, לֹא בְּמִנְעָה וְלֹא בְּמִשְׁא. וּמוֹדָה רַבִּי עֲקִיבָא בְּשֵׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים שֶׁתְּחַבֵּן בְּקִיסָם וְהִסִּיטוּן, שֶׁהוּא טָמֵא. וּמִפְּנֵי מָה רַבִּי עֲקִיבָא מְטַהֵר בְּעוֹר, מִפְּנֵי שֶׁהָעוֹר מִבְּטָלָן:

– דאי אפטר ליגע ביחד, וסתי נגיעות אינו מטרפות: לא במגע ולא במשא – כדמפרש טעמא דסיפא, שהעור מבטלן: ומודה רבי עקיבא – דאע"ג ללא הוא כזית מעורה במקום אחד, זכהאי גוונא כגון שתחב שני חלאי זיתים בקיסס, כלומר עץ דק, והסיטון, שהוא טמא. והלכה כרבי עקיבא:

רע"ב – (ד) עור שיש עליו כזית בשר – במקום אחד: הנוגע בציב היוצא ממנו – לרעה ותלתול היוצא מאותו בשר ותלוי ודבוק במקלת, וזאתו איב ליכא כזית אצל מעורה הוא לכזית: ובשערה – שבוער כנגד אותו בשר: טמא – דשערה הוא שומר: מטמא במשא – שהרי נשא כזית נבילה: ולא במגע

(ה) קוֹלִית הַמֵּת וְקוֹלִית הַמְּקַדְּשִׁים, הַנוֹגֵעַ בָּהֶן, בֵּין סְתוּמִים בֵּין נְקוּבִים, טָמֵא. קוֹלִית נְבִלָה וְקוֹלִית הַשְּׂרָץ, הַנוֹגֵעַ בָּהֶן סְתוּמִים, טְהוֹרִים. נְקוּבִים כָּל שֶׁהוּא, מִטְּמֵאִים בְּמִנְעָה. מִנִּין שֶׁאֵף בְּמִשְׁא, תִּלְמוּד לֹאמַר, הַנוֹגֵעַ וְהַנּוֹשֵׂא. אֶת שְׂבָא לְכַלֵּל מִנְעָה, בָּא לְכַלֵּל מִשְׁא, לֹא בָּא לְכַלֵּל מִנְעָה לֹא בָּא לְכַלֵּל מִשְׁא:

במגע דאי אפטר לו ליגע במוח שבפנים. ודאע"ג דשומר מכניס ומוציא טומאה, הני מילי בדבר שאפטר ליגע בטומאה עצמה ואפילו לא נגע בה אלא בשומר, טמא. אצל היכא דאי אפטר ליגע בטומאה עצמה, אין שומר מטמא: נקובים כל שהוא – אפילו כחוט השערה, שאפטר להכניס בו חוט השערה של ראשו או זקנו, והרי הוא מיטמא בכך: מנין שאף במשא – אקולית דנבילה קאי. דשרץ אינו מיטמא במשא:

רע"ב – (ה) קולית – כל עמם שיש בו מוח קרוי קולית. וקולית המתה, הנוגע בה בין סתומה בין נקובה טמא, דהא עמם כשעורה זמת מטמא במגע ובמשא, כלכתיב (במדבר יט) או בעמם אדם: וקולית המוקדשים – שהפיגול והנותר מטמאין הידים, דגזרו בהו רבנן משום חשדי כהונה ועללי כהונה, וגזרו אף בעממות ששמשו את הנותר: קולית נבילה – נבילה אין עממותיה מטמאין, דכתיב בנבילה, ולא בעממות. וכן שרץ. הלכך סתומים טהורים אף מלטמא במשא, וכל שכן

(ו) בִּיצַת הַשְּׂרָץ הַמְּרַקֶּמֶת, טְהוֹרָה. נִקְבָּה כָּל שֶׁהוּא, טָמֵא. עֲכָפָר שְׂחָצִיו בָּשָׂר וְחֲצִיו אֲדָמָה, הַנוֹגֵעַ בְּבָשָׂר, טָמֵא. בְּאֲדָמָה, טְהוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֵף הַנוֹגֵעַ בְּאֲדָמָה שְׂפָנֶיגְדוֹ הַבָּשָׂר, טָמֵא:

מין עכבר שאינו פרה ורצה אלא מעצמו נולד מן האדמה כאשפה המשרכת חולעים. ואם עדיין לא נשלמה בריאת העכבר אלא מזדו אחד הימני או השמאלי. הנוגע בבשר טמא. באדמה שכנגדו, טהור: ר' יהודה אומר כו' – ואין הלכה כר' יהודה:

רע"ב – (ו) ביצת השרץ – יש בשמונה סרלים שמטילים ביצים, כגון הכז והלטאה והחומט: המרוקמת – שנוצר בה אפרוח: טהורה – לפי שאי אפשר ליגע באפרוח שבפנים: ניקבה כל שהוא טמא – דאע"פ שלא נגע, שהשומר מכניס ומוציא טומאה בדבר שאפטר ליגע: עכבר שאינו בשר – יש

(ז) הָאֵבֶר וְהַבָּשָׂר הַמְּדַלְדָּלִין בְּבִהְמָה, מִטְּמֵאִין טָמֵאת אֶכְלִין בְּמִקוּמוֹן, וְצָרִיכִין הַכָּשֶׂר. נִשְׁחַטָּה בְּהִמָּה, הַכָּשֶׂרוֹ בְּדַמְיָהּ, דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר,

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ה'

לֹא הִכְשָׁרוּ. מִתָּהּ הִבְהִמָּה, הַבֶּשֶׂר צָרִיךְ הַכֶּשֶׁר. הָאֲבָר מְטִמָּא מִשּׁוּם אֲבָר מִן הַחַי וְאֵינּוּ מְטִמָּא מִשּׁוּם אֲבָר נְבִילָה, דְּבָרֵי רַבֵּי מְאִיר. וְרַבֵּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר:

רע"ב - (ז) האבר והבשר המדולדלים
 צבהמה - נתלש ממנה אבר דהיינו בשר
 וגידים ועצמות, או נתלש ממנה בשר לבדו,
 ועדיין הן מעוררין זה במקלת. ויש הפרש בין
 אבר מן החי לבשר מן החי, שהאבר מטמא
 אדם וכלים כנבילה, והבשר שאינו אבר טהור
 מכלום, כדילפננין מקרא דכתיב (ויקרא יא)
 וכי ימות מן הבהמה, ממקלת בהמה כגון
 אבר ממנה, וסיפא דקרא הנוגע בנבלתה
 יטמא, מדכתיב וכי ימות, משמע כעין מיתה
 בעינו שאינו עושה חליפין, לאפוקי בשר
 שעושה חליפין שאם יתלוש בשר מן הבהמה
 בשר אחר עולה תחתיו: מטמאין טומאת
 אוכלין - אם חשב עליהן להאכילן לנכרי, הו
 אוכל לקבל טומאה ולטמא אחרים. דטומאת
 עצמן אין בהן עד שיתלשו כולן, אבל מקבלין
 טומאה מן השרץ ומטמאין זה את אחרים:
 ונריכים הכשר - לבוא במים לאחר שנלדלו
 ואחר כך מקבלים טומאה לעולם: נשחטה
 הבהמה - נטהרו מלטמא עוד משום נבילה.
 ואע"פ שאסורים באכילה משום ובשר בשדה
 טריפה, ידי נבילה טהור, דאין שחיטה עושה
 ניפול: הוכשרו בדמיה - לקבל טומאה בלא
 הכשר אחר כדין בהמה שנשחטה ואלא ממנה
 דם, שהוכשר בשרה בלוחו דם: מטה הבהמה,
 הבשר שנלדל לריח הכשר - לקבל טומאה
 מן השרץ אם לא הוכשר משנלדל. דטומאת
 נבילה אין בו, דמיתה עושה ניפול ונחשב

(ח) האבר והבשר המדולדלין באדם, טהורין. מית האדם, הבשר טהור. האבר
 מטמא משום אבר מן החי וְאֵינּוּ מְטִמָּא מִשּׁוּם אֲבָר מִן הַחַי, דְּבָרֵי רַבֵּי
 מְאִיר. וְרַבֵּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר:

רע"ב - (ח) המדולדלים בלדם טהורים -
 לדם כי ימות כתיב (במדבר יט): מית האדם
 הבשר טהור - דמיתה עושה ניפול ובשר
 שפירש מן האדם החי טהור: האבר מטמא
 משום אבר מן החי - ודין האבר שפירש מן
 האדם החי שהוא מטמא. כל זמן שהוא אבר
 שלם מטמא במגע ובמשא ובאווה. אבל כזית
 בשר שפירש ממנו, או עצם כשעורה שפירש

ממנו, טהור. ואבר שפירש מן המת וחזר
 ופירש מאותו אבר כזית בשר או עצם
 כשעורה, טמא: ור' שמעון מטהר - באבר
 מן המת נמי כמו באבר מן החי. דסבר, כשם
 שאבר מן החי בשר הפורש ממנו או עצם
 כשעורה הפורש ממנו טהור, הכי נמי באבר
 מן המת. ואין הלכה כר' שמעון:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ה'

גמרא – חולין דף קה' ע"א

אמר רב אידי בר אבין אמר רב יצחק בר אשיין מים ראשונים מצוה ואחרונים חובה מיתבי מים ראשונים ואחרונים חובה אמצעיים רשות מצוה לגבי רשות חובה קרי לה גופא מים ראשונים ואחרונים חובה אמצעיים רשות ראשונים נוטלין בין בכלי בין על גבי קרקע אחרונים אין נוטלין אלא בכלי ואמרי לה אין נוטלין על גבי קרקע מאי בינייהו איכא בינייהו קינסא מים ראשונים נוטלין בין בחמין בין בצונן אחרונים אין נוטלין אלא בצונן מפני שחמין מפעפעין את הידים ואין מעבירין את הזוהמא:

(ע"ב) אמצעיים רשות אמר רב נחמן לא שנו אלא בין תבשיל לתבשיל אבל בין תבשיל לגבינה חובה אמר רב יהודה בריה דרבי חייא מפני מה אמרו מים אחרונים חובה שמלח סדומית יש שמוסמא את העינים אמר אביי ומשתכח כי קורטא בכורא אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי כל מלחא מאי אמר ליה לא מבעיא אמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא משו מיא בתראי על ארעא משום זוהמא אמר לי מר משום דשריא רוח רעה עלייהו ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דלא שקיל מידי מפתורא כי נקיש איניש כסא למשתי שמא יארע דבר קלקלה בסעודה אמר לי מר משום דקשי לרוח צרדא ולא אמרן אלא דשקיל ולא מהדר אבל משקל ואהדורי לית לן בה ולא אמרן אלא חוץ לארבע אמות אבל תוך ארבע אמות לית לן בה ולא אמרן אלא מידי דצריך לסעודתא אבל מידי דלא צריך לסעודתא לית לן בה מר בר רב אשי קפיד אפילו אאסיתא ובוכנא דתבלי מידי דצריכי לסעודתא ואמר אביי מריש הוה אמינא האי דכנשי נשוורא משום מנקירותא אמר לי מר משום דקשי לעניותא ההוא גברא דהוה מהדר עליה שרא דעניותא ולא הוה יכול ליה דקא זהיר אנשוורא טובא יומא חד כרך ליפתא איבלי אמר השתא ודאי נפל בידיאי בתר דאכיל אייתי מרא עקרינהו ליבלי שדינהו לנהרא שמעיה דקאמר ווי דאפקיה ההוא גברא מביתיה:

ק"י על הגמרא

עלים וקסמין תחתיהן למאן לאמר כלי הכא לאו כלי הוא ולמ"ד אין נוטלין על גבי קרקע שפיר דמי ולקמן מפרש משום דרוח רעה שורה עליהן כשהן על גבי קרקע: מפעפעין – אשטנ"ט מרכיז את הידים ומצליעין בהן את זוהמא התבשיל: שמלח סדומית יש – ואמרו חכמים על כל אכילתך אכול מלח וכיון דנגע במלח כי הדך יהיב ידו לעינים

חובה – עדיפא ממארה ולקמיה מפרש מאי חובותיהו: מלח – לשמוע דברי חכמים: אמצעיים – שנוטלין בין תבשיל לתבשיל בעלמא: מלח לגבי רשות חובה קרי לה – משום דתני אמצעיים צהדייהו קרי לראשונים חובה דלע"פ שאינו אלא מלח חשיבות הן אכל הרשות לקרותם חובה: בין בכלי – מתחתיהם לקבלם: קינסא – אם נתון שפאי

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ה'

לעניותה – שר הממונה על העניות היה רודף ללוכדו ולהביאו לידי עניות: איצלי – על עשבים שזאפכ: נפל לידאי – שלא יוכל ללקט הפירורין מבין העשבים ויהו למדרס רגלים ואלכלנו בכך: שמעיה – ההוא גברא לההוא שרא: דקאמר ווי דאפקיה מציתה – הוליאני זה ממקום מנוחה:

מסמא להו ולפיכך כריך לנטלן; ומשתכחא כי קורטא בכורא – אינה מצויה אלל קורט בכור: כל מילחא – מדד מלח כמו (שמות טז) וימודו בעומר וכלו בעומר: מאי – כריך ליטול אחריו או לא: משום זוהמא – שריחן מסריח ונראות מאוסות: דכנשי נשוראה – שמכבדין פירורי אוכלין מן הבית: מנקירותא – לנקר הבית נקיון: מהדר אבתריה שרא –

זוהר – בהעלותך דף קנ"ג ע"ב

וביום הקים את המשכן. (במדבר ט"ו) רבי חייא פתח, (תהלים קיב) פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד קרנו תרום בכבוד. פזר לאביונים, מאי פזר. כמה דאת אמר (משלי י"א) יש מפזר ונוסף עוד. יכול פזר בעלמא, קא משמע לן פזר נתן לאביונים, כיון דיהיב למספני, האי פזורא יאות. מאי ונוסף עוד. בכלא. ונוסף עוד בעותרא. ונוסף עוד בחיי:

האי קרא הכי מבעי ליה, יש מפזר ונוסף עוד, מאי ונוסף. אלא ההוא אתר דשרי ביה מיתה, הוא גרים ליה דיתוסף מחיים דלעילא לאוספא ליה. אמר רבי יהודה אמר רבי חייא, קרא אסהיד, דכל מאן דיהיב למספני, אתער אילנא דחיי, לאוספא לההיא אילנא דמותא, וכדין אשתכח חיים וחדו לעילא. ובר נש דגרים דא, בשעתא דאצטרף ליה, ההוא אילנא דחיי קאים עליה, וההוא אילנא דמותא אגין עלוי. ובגין כן ונוסף עוד. (כמה דאת אמר) (תהלים קיב) צדקתו (דף קנ"ד ע"א) עומדת לעד. מאי עומדת לעד. עומדת עליה דבר נש, לזמנא ליה קיומא וחיים, כמה דאיהו יהיב ליה חיים, ואתער לגבי חיי, הכי נמי יהבין ליה. ואינון תרי אילנין (יהבין ליה) קיימין עליה לשיזבא ליה, ולאוספא ליה חיי:

קרנו תרום בכבוד, תא חזי עלמא דאמרו, ההוא (ק"כ ע"א) קרו תרום. ובמה. בכבוד דלעילא, דהאי בר נש גרים לחברא לון פחדא, ולארכא ברבאן לעילא ותתא:

רבי אבא אמר, בכל זמנא דמשפנא אתקם בעובדיהון דבני נשא, כרין ההוא יומא, יומא דחדוה דכלא, ומשח רבות קדישא אתרק בהנהו בוצינין, ונהרין פלהו. מאן דגרים דא, גרים ליה (בההוא עלמא דאתי) דישתזיב בהאי עלמא, ויהא ליה חיים בעלמא דאתי, הדא הוא דכתיב, (משלי י"א) וצדקה תציל ממות, וכתיב (משלי ד') וארח צדיקים פאור נגה הולף ואור עד נכון היום:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ה'

הלכה – הרמב"ם הלכות תפילה פרק ח'

(ט) שליח ציבור מוציא את הרבים ידי חובתן כיצד בשעה שהוא מתפלל והם שומעין ועונין אמן אחר כל ברכה וברכה הרי הן כמתפללין במה דברים אמורים כשאינו יודע להתפלל אבל היודע אינו יוצא ידי חובתו אלא בתפלת עצמו:

(י) במה דברים אמורים בשאר ימות השנה חוץ מראש השנה ויוה"כ של שנת היובל אבל בשני ימים אלו שליח ציבור מוציא את היודע כשם שמוציא מי שאינו יודע מפני שהם ברכות ארוכות ואין רוב היודעים אותן יכולין לכוון דעתן כשליח ציבור לפיכך אם רצה היודע לסמוך בשני ימים אלו על תפלת ש"ץ להוציאו ידי חובתו הרשות בידו:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה בת שמואלה,
דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.